

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **S. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 8. 2004, sp. zn. 36 Az 103/2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Martina Šmerdy **se určuje** částkou 3837,80 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně, kterým byla pro opožděnost odmítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR (dále jen „žalovaný“) ze dne 1. 4. 2004, č. j. OAM-139/LE-PA03-PA01-2004, jímž jí nebyl udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), čímž namítá vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech.

Stěžovatelka upozorňuje na několik ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, jež shledává ve svém případě porušenými. Dále namítá, že splňuje podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu, minimálně pro vztažení překážky vycestování. Odkazuje přitom na obsah správního spisu.

Co se týče odmítnutí její žaloby pro opožděnost, nepopírá fakt opožděnosti, ovšem odkazuje na ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s., podle nějž lze shledat nicotnost i bez návrhu a bez nařízení ústního jednání. Stěžovatelka netvrdí, že napadené rozhodnutí žalovaného trpí nutně nicotností, ovšem upozorňuje na to, že jako žadatelka o azyl, nemající právní vzdělání, nemůže takovou možnost vyloučit. Není tedy schopna rozlišit, zda rozhodnutí, proti němuž podala žalobu, není od počátku nicotné. Nemůže však připustit, aby takto potenciálně nicotné rozhodnutí zasahovalo do jejích práv a povinností, a proto nesouhlasí s tím, že krajský soud její žalobu z formálních důvodů odmítl a přitom nicotnost napadeného rozhodnutí ponechal zcela bez povšimnutí.

Konečně žádá o zohlednění toho, proč podala svou žalobu s jednodenním zpožděním, a zejména poukazuje na to, že v Zařízení pro zajištění cizinců v Břeclavi - Poštorné potřebovala tuto žalobu pro svou neznalost českého jazyka připravit ve spolupráci s právníky z nevládních organizací, ovšem kontakt s nimi zde byl problematický.

Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje zrušit napadené usnesení krajského soudu a v doplnění kasační stížnosti žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. V doplnění kasační stížnosti po ustanovení právního zástupce pak uvedla, že jí bylo předmětné usnesení krajského soudu doručeno dne 19. 8. 2004.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 5. 3. 2004 na základě žádosti, v níž je jako důvod uvedeno, že stěžovatelčinu manželovi hrozí na Ukrajině nebezpečí pro jeho arménskou národnost, proto se rozhodli odjet do Francie, převaděč je vezl přes neznámé země, poté je vysadil na neznámém místě, kde je zadržela česká policie.

Žalovaný se rozhodl stěžovatelce azyl neudělit svým výše uvedeným rozhodnutím ze dne 1. 4. 2004. V rozhodnutí uvedl, že stěžovatelka opustila Ukrajinu kvůli problémům s příbuznými svého manžela. Žalovaný si uvědomil stěžovatelčinu tíživou situaci plynoucí z toho, že ji její okolí na Ukrajině nepřijalo, to však nelze považovat za pronásledování, neboť to musí vycházet alespoň zčásti od státních orgánů dané země. Státní orgány Ukrajiny se ovšem vůči stěžovatelce persekučního jednání nedopustily. Žalovaný tak ve stěžovatelčině případě neshledal pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Dále žalovaný nekonstatoval ani podmínky umožňující udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu ani překážku vycestování podle jeho § 91.

Toto rozhodnutí stěžovatelka osobně převzala dne 20. 4. 2004, jak vyplývá z jejího podpisu na vyhotovení rozhodnutí na č. l. 40 správního spisu. Dne 28. 4. 2004 (obálka na č. l. 7 soudního spisu) pak proti tomuto rozhodnutí podala k poštovní přepravě žalobu směřovanou ke Krajskému soudu v Brně. V ní namítala porušení několika ustanovení správního řádu, zejména rozpory v podkladech rozhodnutí žalovaného. Dále se dovolávala v souladu s dosavadní správní judikaturou také toho, aby bylo zhodnoceno faktické politické prostředí v její zemi původu.

Krajský soud žalobu odmítl svým usnesením napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. V tomto usnesení uvedl, že žaloba byla sice datována dnem 26. 4. 2004, ovšem na poštu Brno 2 byla podána k poštovní přepravě až dne 28. 4. 2004, jak bylo zjištěno z obálky, v níž byla žaloba krajskému soudu zaslána. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka převzala napadené rozhodnutí dne 20. 4. 2004, začala od tohoto dne plynout sedmidenní lhůta k podání žaloby. Ta skončila dne 27. 4. 2004 a na žalobu podanou dne 28. 4. 2004 je nutno pohlížet podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. jako na opožděnou a z tohoto důvodu ji odmítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatelka chráněna před důsledky usnesení krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatelčina kasační stížnost byla posouzena s přihlédnutím k dosavadní správní judikatuře. Z ní je na danou situaci potřeba aplikovat zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, sp. zn. 3 Azs 33/2004 (publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS): *„Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.“* Pro daný případ je třeba pravidlo zde obsažené použít tak, že na stěžovatelčinu argumentaci ustanovením § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je třeba pohlížet jako na nadbytečnou a zdejší soud nemá žádný procesní prostor k této argumentaci přihlížet, když se při přezkumu usnesení odmítajícího stěžovatelčinu žalobu pro opožděnost může zabývat pouze tím, zda bylo na místě toto odmítnutí, nikoli již tím, kam měl směřovat meritorní přezkum rozhodnutí žalovaného, pokud by k němu stěžovatelka dala podnět řádným a včasným podáním žaloby.

Zdejší soud se tedy může zabývat pouze tím, zda měla být stěžovatelčina žaloba odmítnuta pro opožděnost, k přezkumu v tomto směru mu ovšem stěžovatelčina argumentace nedává mnoho prostoru. Stěžovatelka nezpochybňuje, že její žaloba byla podána opožděně, a to skutečně byla. Jak bylo rekapitulováno výše, lhůtu pro podání žaloby je třeba počítat ode dne 20. 4. 2004, kdy rozhodnutí převzala. Od tohoto dne jí běžela sedmidenní lhůta,

jak vyplývá z ustanovení § 32 odst. 2 písm. c) zákona o azylu, podle nějž lze ve lhůtě sedmi dnů podat žalobu proti rozhodnutí o žádosti o udělení azylu podané v zařízení pro zajištění cizinců. Lhůta tak skončila v úterý 27. 4. 2004 a na žalobu podanou k poštovní přepravě dne 28. 4. 2004 je nutno hledět jako na opožděnou. Zmeškání lhůty pro podání žaloby přitom nelze podle § 72 odst. 4 s. ř. s. prominout, takže nebylo možno nijak zohlednit okolnosti, které stěžovatelce, jak uvádí, zkomplikovaly včasné podání žaloby.

Jako nedůvodnou je nutno odmítnout i její námitku, že krajský soud měl posoudit, zda napadené rozhodnutí žalovaného není nicotné. Jednak stěžovatelka ani nyní v tomto směru žádné důvody neuvádí a ani nicotnost nemůže být přezkoumána v řízení, na jehož počátku stojí opožděná žaloba. K tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 21. 4. 2005, sp. zn. 4 As 31/2004 (publ. pod č. 619/2005 Sb. NSS), kde uvedl: *„V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu může soud vyslovit nicotnost rozhodnutí správního orgánu (§ 65 odst. 1, § 76 odst. 2 s. ř. s.) jen za procesního předpokladu, že žaloba sama není nepřípustná [§ 46 odst. 1 písm. d), § 68 s. ř. s.].“* Ani její námitka hypotetickou nicotností napadeného správního rozhodnutí, kterou sama nedokázala posoudit, tak není způsobilá zpochybnit správnost napadeného usnesení krajského soudu.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného - v souzené věci není možno provádět přezkum podle tohoto ustanovení, a ani důvody podle příslušného ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyly shledány.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát JUDr. Martin Šmerda; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 3x 1000 Kč za tři úkony právní služby - převzetí a příprava věci, nahlížení do spisu a doplnění kasační stížnosti - a 3x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 3225 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, je potřeba tuto částku navýšit o 19 procent na celkovou částku 3 837,80 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu